

Åsa Romson: Almedalstal 2012

Talare

Åsa Romson
Språkrör

Datum

2 juli 2012

Plats

Almedalen, Visby

Hej Almedalen och vackra Visby!

På färjan hit satt det en familj bredvid mig med de där förväntansfulla blickarna om kommande semesterupplevelser, jag minns själv som barn hur man väntade att Gotländska kusten skulle dyka upp vid horisonten, det var alltid en tävling om vem som såg den först. Därför symboliserar Gotland för mig förväntan om framtiden.

Så ikväll ska jag tala om min förväntan på framtiden och om att bygga framtidstro. Jag ska prata om vad som händer i Europa när framtidstron brister, om hur viktigt grundläggande trygghet är för att människor ska känna framtidstro och våga utvecklas, och jag ska prata om den maktlöshet som många känner inför klimathotet, och hur vi kan vända maktlöshet till handlingskraft och framtidsbygge.

Krisen i Europa är idag påtaglig. Det grekiska folket går nu igenom ett stålbad där löner sänks, jobben försvinner och unga står utan hopp om framtiden. Spanien, Portugal och Italien riskerar gå samma väg.

Det hjälper inte någon idag att konstatera att euron var feltänkt från början. Svenska folket sa nej till euron och med det tog vi oss rätten att driva en ekonomisk politik anpassad till svenska förutsättningar, inte till politik eller konjunktur som dikteras från Tyskland. Det ska vi stå upp för och inte luras in i en ekonomisk integration vi inte tror på. Vi ska också stå upp för samarbete i Europa, samarbete byggt på demokrati och inte samarbete som påtvingas uppifrån.

Vi behöver ha med oss tre saker när vi diskuterar den europeiska krisen:

För det första: Vägen ur krisen kräver starkt ekonomiskt ansvarstagande. Det

duger inte att gömma ekonomiska underskott och leva över sina tillgångar. Att ta och ge lån kräver ansvar från båda parter.

För det andra: Länderna måste tillsammans och enskilt investera i nya jobb och framtidens hållbara utveckling. Den som tror att man kan svälta människor ur en ekonomisk kris riskerar att skapa en permanent kris. Europeisk historia visar hur fel en sån spiral kan leda.

För det tredje: Lösningen kan inte vara att återskapa samma ekonomi som just fallerar. Vi måste lära från riskerna med stora spekulationsflöden och banker som kryper undan ansvar, och vi måste inse att vårt beroende av fossila bränslen gör att varje prisökning på olja, kol och gas river upp djupa sår i vår ekonomi samtidigt som det förstör vår miljö och därmed framtida rikedom.

Mina europeiska kollegor; gröna delstatspresidenter i Tyskland och Österrike, gröna ministrar i finska och franska regeringar, gröna partier i Grekland, Spanien och andra länder, alla står vi för samma budskap: Att ta ansvar för ekonomin, idag och i framtiden, handlar om att bygga hållbara samhällen och att bygga hållbar ekonomi.

Visste ni att Europa förra året köpte olja, kol och gas för 400 miljarder euro, 400 miljarder euro! – det blev dyrt för oljeberoende länder som: Italien, Irland, Spanien, Grekland och Portugal. – samma länder som är svårt skuldsatta.

EU bildades en gång som en kol- och stålunion. Idag står vi inför en annan utmaning: att bygga om våra samhällen för att de ska fungera i en värld utan fossila bränslen.

Jag vill att EU tar ledningen också för denna utmaning och investerar lika mycket kraft, engagemang och resurser för omställningen av våra energi- och transportsystem som man nu lägger på att försvara euro-projektet.

Det finns de som säger att vi inte har råd att ställa om ekonomin. Men det är ju tvärtom: Vi har inte råd att låta bli!

När unga saknar hopp om en bättre framtid tappar hela samhället sin framtidstro. Det är då populisterna kryper fram med sina enkla lösningar. Det är då det blir lätt att skylla krisen på romerna, på judarna eller på homo-, bi- eller

transpersoner. Dagens Europa förskräcker.

I Ungern, där det högerextrema partiet Jobbik och deras väpnade grenar idag marscherar öppet på gatorna och sprider sin hatpropaganda. I Grekland, där det nazistiska partiet Gyllene Gryning, som skyller den grekiska krisen på invandrare och homosexuella, nyligen tog plats i parlamentet. Också i Sverige, där vi numera har ett riksdagsparti som pekar ut invandrarna som orsak till snart sagt varje samhällsproblem.

Miljöpartiet och den gröna rörelsen är rasismens motpol. Där rasisterna vill stänga gränser, vill vi öppna dem. Där rasisterna sprider myter och skrämpropaganda, ser vi till tydliga fakta om uppsving i samhällen där olika människor respekteras och utvecklas. Där rasisterna vill sortera in människor i fack efter bakgrund, vill vi ge varje människa samma chans. Fler måste få chansen att växa!

Det här var en anledning till att Miljöpartiet efter valet 2010 inledde ett samarbete med alliansregeringen för en humanare migrationspolitik. Vårt mål med samarbetet har hela tiden varit mer humanitet och respekt för mänskovärdet. Vi kunde inte bara stå och se på när samhällsklimatet blev kyligare också i vårt land.

Ni som känner oss miljöpartister vet vad det betyder. När andra ifrågasatte de apatiska barnen stod vi upp och krävde att barnen togs på allvar. När andra pratade varnade för social turism från Östeuropa stod vi upp och sa det var en elak myt. Och vi gör det igen. Vi står upp för att de som flyr från krig och tortyr ska få stanna, för att de som behöver vård ska få det, och för att familjer som splittrats efter år av längtan ska få återförenas.

Jag är stolt över att Sverige nu tagit ett viktigt steg för ökad medmännisklighet. För några dagar sedan presenterade Miljöpartiet tillsammans med regeringen en reform som gör att nästa sommar får papperslösa rätt till sjukvård.

Vi människor drömmer ju om samma saker oavsett om vi föds i Alby, Arvika eller Aten. Vi vill leva i fred och frihet, vi vill kunna sätta våra barn i en bra skola, vi vill ha ett meningsfullt jobb och vi vill att vi och våra kära har hälsan.

Vi gröna tror också att trygga människor vågar mer, vågar utbilda sig till något

nytt, vågar starta företag, vågar vänta tills de blir friska istället för att stressa tillbaka till jobbet och smitta kollegorna. Trygghet är billigt jämfört med otrygghet, både för individen och för samhället.

Men trygghetssystem som gagnat Sverige så väl är idag urgröpt och fullt med hål. Dessa hål drabbar varje dag sjuka och arbetslösa och deras familjer. Systemet har inte hängt med och anpassats till den moderna arbetsmarknaden, men än värre, sjukförsäkring och a-kassa har tillåtits bli ett politiskt slagträ blint för att det är människor det handlar om.

Alliansregeringen kallar denna urgröpning för ”arbetslinjen”: Sänkt skatt för de med jobb betalas med sämre avpassat stöd till sjuka och arbetslösa.

Men den här linjen skapar inga nya jobb, det har istället i många delar skapat en otrygghetslinje. Fråga Anki Pettersson i Vågbro, som drabbats av flera hjärtinfarkter, diabetes och en plågsam ryggskada. Fråga henne om det blev lättare att jobba efter att hon blev utan sjukförsäkring? Fråga någon av de 120 000 människor som idag är arbetslösa men inte kvalificerar sig för a-kassa. Blir det mer tid till jobbsökande när pengar till mat och hyra måste raggas från socialen eller andra håll? Fråga något av de barn som växer upp i fattigdom för att deras föräldrar utförsäkrats. Blev det lättare för mamma eller pappa att sitta och ha självförtroende på en anställningsintervju nu när familjen blev så fattig att de inte ens har råd med glasögon till barnen?

Regeringen lovade tidigare i år att ta itu med situationen att tusentals barn som behöver glasögon måste vänta för att familjen inte har råd. Som en påminnelse till Reinfeldt, som pratar här från scen imorgon, lämnar jag kvar ett par glasögon här, med en uppmaning: se dessa barn Fredrik Reinfeldt!

Appropå hur många nya jobb som skapas... Under våren har vi hört de mest fantastiska bortförklaringarna från alliansen när siffrorna visar att utvecklingen går åt fel håll. När antalet arbetslösa stiger, när antalet barn i fattigdom bli fler eller när klyftorna vidgas, då säger regeringen att man mäter på fel sätt.

Man borde mäta på ett annat sätt, så allt pekar åt rätt håll! Tänk om det vore så att vi alltid fick mäta som vi ville? Ni vet, om jag bara hade fått mäta på mitt sätt så hade ju Sverige gått vidare i fotbolls-EM.

När politikerna flyr sitt ansvar så tappar människor framtidstron. Det gäller inte bara ekonomin och välfärden. Det gäller också i högsta grad klimatet och de globala miljöhoten.

81 procent av svenskarna känner oro för klimathotet. Det är inte så konstigt. För några veckor sedan varnade det Internationella Energiorganet om att vi går rakt emot en 6-gradig temperaturhöjning inom detta sekel. Inom detta sekel! Det är alltså verklighet för våra barn och barnbarn.

Vi politiker kan förhandla med varandra, men vi kan inte förhandla med klimatet. Vi måste förstå vad forskarna säger. Jag har därför bjudit hit en klimatexpert som ska hjälpa oss förstå vad det är för risker vi står inför. Välkommen meteorolog Per Holmgren!

Per Holmgren kommer in på scenen och berättar om klimatförändringarna

När man hör vad Per och alla andra klimatexperter säger är det lätt att bli deppig, eller hur? Men det finns ju två sätt att tackla saken, antingen gräver man ner sig, skyller på andra och hoppas att problemet löser sig av sig självt..., eller så tar man det som en signal om att något behöver förändras och rättas till så snabbt som möjligt.

Det är som med tandläkaren. Vi har väl alla skjutit upp det där tandläkarbesöket för vi vill slippa den där lagningen. Fast vi vet att det rätta är att gå dit och få det gjort.

Den obekväma sanningen är att arbetet med att lösa klimathotet går för långsamt. På FNs toppmöte om hållbara utveckling som hölls för drygt en vecka sedan blev representanterna för världens ungdomar så frustrerade över innehållet i besluten att man marscherade ut från mötet – de tyckte inte besluten ingav hopp om framtiden.

Den obekväma sanningen är att Sverige förra året tvingades rapportera ökade utsläpp med hela 11 procent. Regeringens kommentar till detta har hittills varit: ”låt oss vänta och se om det är en trend”. Vi tar det igen: ”låt oss vänta och se om det är en trend”.

Men oavsett om utsläppen har gått lite upp eller lite ner sedan dess så vet vi att

utsläppen är tio gånger högre än vad som är hållbart. Så vad väntar vi på?

Sverige har världens bästa förutsättningar för att ta verkligt klimatansvar. Vi har stora ytor för skog och jordbruk, vi har gott om blåsig områden, vi har mycket rinnande vatten och vi har många innovativa företagare. Så vad väntar vi på?

Vi behöver inga utopiska förslag som att skicka ut speglar i rymden eller gräva ner koldioxid i marken. Lösningarna finns här och nu: i energisnålare hus, i modern kollektivtrafik, i förnybar energi. Hallå Sverige, vad väntar vi på? Det är dags att sätta igång!

Ett konkret förslag som jag har presenterat idag är vi kan bli bättre på att reparera grejer i stället för att slänga dem. Det bygger en mer hållbar ekonomi. Miljöpartiet föreslår sänkt moms hos skomakaren, skraddaren och cykelreparatören, och vi vill göra det tillåtet att använda ROT-avdraget till att laga diskmaskiner och tvättmaskiner i hemmet. Det är ett konkret förslag som både sparar på miljön och skapar jobb runt om i landet.

Det är så vi gröna vill utveckla ekonomin: bort från principen om köp-och-släng och mot en samhällsmodell där vi hanterar våra naturresurser på ett smartare och mer hållbart sätt. Det ska vara billigare att laga sina skor än att köpa nya. Det ska vara billigare att ta tåget än att ta flyget. Det ska helt enkelt vara billigare att vara miljövän än att vara miljöbov.

Det här försöker vi ju få andra partier att förstå också såklart, men det går inte alltid så bra... I partiledardebatter i riksdagen kan man, trots dagens medvetenhet om klimathotet, höra partiledare stå och raljera över förslag om att flyget ska betala sina miljökostnader. Min fråga blir; hur tänker ni som vägrar investera i kollektivtrafiken gör tåget dyrare att det ska gå med klimatarbetet?

Idag ser vi länder som Tunisien, Egypten, och Libyen, där människor har rest sig upp mot sina diktatorer och tagit makten över sin egen framtid. Det inger hopp. Utvecklingen mot frihet går att bromsa och förhala, den går att trycka ner och den går att skrämja till tystnad. Men människors längtan efter frihet och självbestämmande går inte att kväva.

Vi ser hur det i Syrien leder till blodbad frambeställt av Bashar Al-Assad. Och vi kräver ett omedelbart stopp.

Vilken roll ska Sverige egentligen ha i världen? Ska vi vara den som står upp för fred och demokrati, eller ska vi vara den som säljer vapen till förtryckarna?

Dagens vapenexport till diktaturer är inget annat än en skam. Låt oss införa ett rakt och tydligt demokratikriterium som stoppar diktatorers köp av svenska vapen!

Jag har talat mycket om demokrati ikväll, men vad kan vara viktigare här i Almedalen? I Sverige är vi ju löjligt bortskämda jämfört med många andra länder. Det gör oss lätt hemmablinda. Ibland blir vi blinda för när formerna stelnar.

Ta det här med blockpolitik, som konsumenter förväntas vi kunna välja mellan tio sorters tandkräm men i politiken ska det liksom helst vara rött eller blått. Vi gröna tycker det fördommar, och vad värre är; det gör att viktiga framtidsreformer inte kan diskuteras i bredare kretsar utan tystas ner för att håll ihop blocket. Det är uppenbarligen ett av problemen med dagens Alliansregering.

Med de framtidsutmaningar som vi står inför behöver vi inte färre politiska förslag på reformer utan fler, inte färre öppna och raka samtal utan fler, inte färre engagerade människor som tar ansvar utan fler.

Miljöpartiet vill bjuda in er och många fler, enskilda, föreningar och företag att delta. Vi har sagt att fram till valet 2014 vill vi ha 250 000 samtal med människor runt om i landet för att få inspel till det program som vi går till val på. Och vet ni vad? vi har redan kommit en bit på väg, vi har snart pratat med 25 000 personer.

Ska det vara meningsfullt för fler att delta i demokratin måste också spelplanen vara friare och debatten om vilken politik varje parti vill genomföra tydligare.

Politik är vägval. Men det viktiga valet handlar inte om personer och titlar. Det viktiga valet handlar om vilken väg vårt samhälle ska ta.

Väljer vi att investera i järnvägen och den förnybara energin eller väljer vi att vänta och se? Väljer vi att ge alla barn samma chans eller väljer vi att straffa barn

med fattiga föräldrar? Väljer vi att välkomna människor eller väljer vi att stänga dörren? Väljer vi framtidstro eller väljer vi framtidsrädsla?

Det är de här valen det handlar om, inte bara på valdagen 2014 utan lika mycket idag, imorgon eller i riksdagen i höst.

Ni vet vilken väg jag och Miljöpartiet väljer.

Tack för ert engagemang, tack för att ni lyssnade!

Taggar

2010-tal, 2012, Almedalen, Kvinna, Miljöpartiet, Miljöpartiet, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/asa-romson-almedalstal-2012>